

تدوین و اعتباریابی مدل پیش بینی مهارت‌های رفتاری، اجتماعی و رشد نگرش دانش آموزان بر اساس ارزشیابی فعالیت‌های معلمان مقطع ابتدایی^۱

فرزاد زندی، علی دلاور، محمدرضا فلسفی نژاد، نورعلی فرخی، عباس عباس پور^۶

تاریخ دریافت: ۹۶/۱۱/۰۳

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۴/۰۷

چکیده

در این پژوهش به تدوین و اعتباریابی مدل پیش بینی رشد مهارت‌های رفتاری و اجتماعی، نگرشی و تحصیلی دانش آموزان بر اساس ارزشیابی فعالیت‌های معلمان مقطع ابتدایی پرداخته شد. روش پژوهش در این تحقیق، روش تحقیق ترکیبی از نوع توسعه ابزاری بود. در این پژوهش سه جامعه آماری شامل متخصصان تعلیم و تربیت، معلمان و دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی، جامعه منابع و محتوای علمی و مستندات مورد بررسی قرار گرفت. روش نمونه گیری در جامعه متخصصان تعلیم و تربیت به صورت هدفمند بود، در جامعه معلمان و دانش آموزان مقطع ابتدایی از روش نمونه گیری تصادفی و در جامعه منابع و محتوا نیز از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد. جهت تحلیل اطلاعات در بخش کیفی تحقیق از روش تحلیل محتوا و در بخش کمی تحقیق از آزمون دوجمله‌ای و تحلیل عاملی اکتشافی و مدل معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج تحلیل محتوای مبانی نظری و تجربی، آزمون تجربی مدل بر اساس نظر متخصصان، کارشناسان،

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول جناب آقای فرزاد زندی می‌باشد.

۲. دانش آموخته دکتری سنجش و اندازه گیری دانشگاه علامه طباطبائی

۳. استاد ممتاز گروه سنجش و اندازه گیری دانشگاه علامه طباطبائی (نویسنده مسئول)

delavarali@yahoo.com

۴. دانشیار گروه سنجش و اندازه گیری دانشگاه علامه طباطبائی

۵. دانشیار گروه سنجش و اندازه گیری دانشگاه علامه طباطبائی

۶. دانشیار گروه مدیریت آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی

مدیران و معلمان مقطع ابتدایی، هفت عامل برنامه‌ریزی و آمادگی، طرح ریزی آموزش، طرز بیان و ارائه در آموزش، سنجش برای آموزش، محیط یادگیری، تعاملات با والدین، مدیر، دانش آموز و همکاران، رشد و یادگیری را نشان داد. نتایج تحلیل مدل‌سازی معادلات ساختاری نیز با مقدار ۲/۷۶ برای CMIN/DF و مقدار ۰/۷۶ برای RMSEA نتایج تحلیل محتوا و مدل مفهومی تحقیق را تایید کرد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های رفتاری و اجتماعی، رشد نگرش، ارزشیابی

مقدمه

رشد مهارت‌های رفتاری و اجتماعی بیشتر یک پدیده مربوط به رشد است و با افزایش سن فزونی می‌یابد، به طوری که می‌توان گفت با افزایش سن بچه‌ها رفتار خود را بیشتر با انتظارات جامعه هماهنگ می‌کنند. کودکان می‌پذیرند که معیارهای جامعه خود را یاد بگیرند، سابق‌ها و انرژی‌های خود را از یک راه مطلوب و قابل قبول بیان یا سرکوب کنند. به نیازهای دیگران توجه داشته باشند، با آنان همدردی کنند و به خاطر منافع شخصی خود و برای دستیابی و کسب اهداف مهم‌تر خود حق دیگران را پایمال نمی‌کنند (شکاری، ۱۳۹۱).

رشد مهارت‌های رفتاری و اجتماعی دانش‌آموزان تحت تاثیر عوامل متعددی است. مدرسه دومین نهاد موثر در زندگی اجتماعی کودکان است که در شکل‌گیری عادت‌ها و اندیشه‌های اجتماعی کودک نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کند. محیط مدرسه بافتی را می‌آفریند که گستره‌ای از عواطف متفاوت را تحت تاثیر قرار می‌دهد و در واقع نقشی پرمايه در پدیدآوری انواع عواطف کودکان دارد (ساتون، ۲۰۰۴ و زمیلاس، ۲۰۰۵). رشد مهارت‌های اجتماعی و رفتاری اکتسابی بوده و از طریق مشاهده، مدل‌سازی و تمرین و بازخورد آموخته می‌شوند (سلیمانی و همکاران، ۱۳۸۹).

در شکل‌گیری رفتار و دیدگاه‌های اجتماعی کودکان بعد از والدین، معلمان مدارس نقش مهمی دارند و معلمان با رفتارهای خود و عملکرد خود تاثیر معناداری بر رفتارهای

دانش‌آموزان دارند. کودکان در ارتباط با اطرافیان خود (معلم، والدین) مهارت‌های اجتماعی را بدون تلاش خاصی یاد می‌گیرند. البته باید گفت که برخی از کودکان نیز این مهارت‌ها را یاد نمی‌گیرند (پاولس و الیوت، ۱۹۹۳). آرجیل (۲۰۰۱)، به عنوان پیشگام در نظریه شادمانی، ارتباطات اجتماعی را از مولفه‌های مهم شادمانی می‌داند. یکی از مهم‌ترین ارتباطات دانش‌آموزی ارتباط دانش‌آموز با سیستم آموزشی است. در سیستم آموزشی افراد زیادی مشغول به کار هستند که در این میان نقش معلمان بر مهارت‌های اجتماعی و رفتاری دانش‌آموزان بیشتر است (داوودی، ۱۳۸۶). هیچ فرد دیگری بجز معلم نمی‌تواند تاثیر بیشتری بر آنچه در مدرسه می‌گذرد و نتایج آن چی باشد ندارد (گیج، ۱۳۷۹).

معلمان از هنگام ورود به مدرسه و تا هنگامی که زمان اختصاص داده شده به تدریس به اتمام می‌رسد با دانش‌آموزان در ارتباط هستند و معلمان از طریق مطالب مورد تدریس و مواردی غیردرسی به طور گسترده‌ای بر نگرش دانش‌آموزان تاثیر دارند (دیویس؛ ۲۰۰۳). تعامل مناسب و نزدیک بین معلمان و مربیان با دانش‌آموزان و دانشجویان، رشد تحصیلی و شخصی را تسریع کرده است (کوت هارن و کولینا و گاراهی؛ ۲۰۰۳). دانش‌آموزانی که در مدارس احساس حمایت شدن از طرف معلم را دارند، دارای عزت نفس بالاتری هستند، نگرش مناسب‌تری دارند و روابط مناسب معلم با دانش‌آموزان باعث می‌شود که دانش‌آموزان مهارت‌های رفتاری و اجتماعی در بحث‌های خلاقانه و روشنفکرانه داشته باشند (براک^۵ و همکاران، ۲۰۰۶). ورنیل^۶ و بلاکین^۷ (۲۰۰۸)، در تحقیق خود یافتند که تعامل مناسب معلم با دانش‌آموزان بر خودکارآمدی و نگرش دانش‌آموزان تاثیر مثبتی دارند. انتظارات معلم بر رفتار دانش‌آموزان مسئله‌مشهوری است که بعد از تحقیقات روزنتال و باکسون (۱۸۹۶) ارائه شده است. انتظارات مثبت معلم و عملکرد مناسب او

-
1. Davis
 2. Cothran
 3. Kulinna
 4. Garraphy
 5. Brok
 6. Vernille
 7. Blockin

باعث می‌شود که معلم در کلاس خود، جوی گرم و پذیرا را ایجاد نماید، بازخورد مناسبی به دانش‌آموزان ارائه شود، دانش‌آموزان بیشتر و بیشتر برای شرکت در فعالیت‌های کلاسی ترغیب شوند و در نهایت زمان و فرصت بیشتری برای یادگیری فراهم می‌شود.

کاینن (۱۹۷۰) در تحقیق خود که به مقایسه رفتار معلمان در کلاس‌های دارای رفتارهای نامطلوب و کلاس‌های عادی پرداخته است می‌گوید تفاوت این کلاس‌ها به نحوه‌ی پاسخگویی معلمان به رفتار نامطلوب دانش‌آموزان مربوط نیست بلکه از اقدامات پیشگیرانه آنها ناشی می‌شود (به نقل از کدیور، ۱۳۸۲) علاوه بر آن مهارت‌هایی که در یک کلاس درس باید دانش‌آموزان از آن بهره ببرند عبارتند از: ۱- مهارت آغاز ۲- مهارت شروع درس ۳- مهارت صدا ۴- مهارت ارتباط کلاسی ۵- مهارت تشویق و تنبیه ۶- مهارت توضیح دادن ۷- مهارت پرسش ۸- مهارت اختتام ۹- مهارت ارزیابی انتهایی کلاس ۱۰- مهارت تکلیف خارج از کلاس

باتوجه به آنچه گفته شد، معلم و عملکرد او در کلاس‌های درس تاثیر معنادار و موثری در رشد مهارت‌های مختلف رفتاری، اجتماعی، نگرشی و تحصیلی دانش‌آموزان دارد. بنابراین باید از نحوه عملکرد معلمان آگاهی پیدا کرد تا بتوان به نتایج مطلوب در مورد رشد چنین مهارت‌های در دانش‌آموزان دست یافت. یکی از راه‌های بررسی عملکرد معلمان ارزشیابی از فرآیندها و فعالیت‌های معلمان می‌باشد. عملکرد معلم به صورت مستقیم بر عملکرد دانش‌آموزان تاثیر دارد. ارزیابی و اندازه‌گیری فعالیت‌های معلمان از مسائل مهم است زیرا تدریس از مهم‌ترین مسائل است. بنابراین وقتی که ما می‌خواهیم آموزش و پرورش قوی و توانمند داشته باشیم باید سیستم ارزشیابی معلم با کیفیت بالا و عالی داشته باشیم. کیفیت فعالیت معلم بخش جدایی ناپذیر کیفیت آموزش و پرورش است (استرانگ، ۲۰۱۰). معلمانانی که نسبت به فعالیت‌های کلاس درس خود بازخورد مناسب می‌گیرند، بیشتر به بررسی نقاط ضعف خود و تلاش برای بهبود آموزش خود می‌پردازند. بنابراین بسیار مهم

است، مدیران زمانی که در مورد بازخورد به معلمان خود در مورد عملکرد آنها تصمیم می‌گیرند از ابزاری های ارزشیابی عملکرد مناسب استفاده کنند (ساندرس، ۲۰۰۰).

اوماتو^۱ (۲۰۱۴)، در تحقیقی به بررسی ارتباط بین ویژگی‌های معلم (صلاحیت معلم و سابقه و تجربه معلم) با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخت. او در تحقیق خود از روش همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه بین متغیرها استفاده کرد. نتیجه تحقیق او نشان داد که بین صلاحیت معلم و تجربه معلم با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. آچاو^۲ (۲۰۱۳)، در تحقیق خود درباره ویژگی‌های دانش‌آموز، معلم و مدرسه که می‌توانند بر پیشرفت دانش‌آموزان تاثیر گذارند به این منظور به توسعه ارزشیابی مدل چند سطحی پرداخت. او در تحقیق خود در مورد ویژگی‌های معلم برای تدریس به چهار مورد برنامه ریزی و آمادگی، محیط کلاس درس، آموزش و مسئولیت حرفه‌ای دست یافت. همچنین در پژوهش خود نشان داد که بین وضعیت اقتصادی-اجتماعی دانش‌آموز با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین تحقیق او نشان داد که بین نوع مدرسه (شهری و روستای) با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. متاسفانه با وجود اهمیت فوق‌العاده زیاد اثربخشی معلمان در بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارند، مدیران مدارس به ندرت از ابزارهای اندازه‌گیری برای ارزشیابی، مستند کردن و درجه‌بندی اثربخشی معلمان به منظور بهبود تصمیم‌گیرهای خود در مورد عملکرد معلمان استفاده می‌کنند (دپارتمان آموزش و پرورش ویرجینیا، ۲۰۱۱-۲۰۱۲).

در کل معلم در تمامی کشورها، پیشگام در اجرای برنامه‌های آموزشی نظام تعلیم و تربیت به شمار می‌رود. و به طور دایم با دانش‌آموزان در ارتباط است و رفتارهای او نقش شگرفی در پدیدآوری عاطفی دانش‌آموزان دارد. بنابراین در این پژوهش تلاش می‌شود تا به تدوین مدل پیش‌بینی مهارت‌های رفتاری، اجتماعی، رشد نگرشی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ارزشیابی عملکرد معلمان پرداخته شود. وهدف اصلی پژوهش

1 Sanders
2. Omotayo
3. Ochwo

تدوین و اعتباریابی مدل پیش‌بینی رشد مهارت‌های رفتاری، اجتماعی، تحصیلی و نگرش دانش‌آموزان بر اساس ارزشیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی است.

روش

این تحقیق با توجه به هدف جزء تحقیقات کاربردی است، چون در پی دستیابی به یک هدف عملی است. از لحاظ روش شناسی از تحقیق ترکیبی اکتشافی نوع توسعه‌ی طبقه‌بندی استفاده شد. هدف طرح‌های دو مرحله‌ای اکتشافی کمک نتایج روش نخست یعنی تحقیق کیفی به روش دوم یعنی کمی است و دو هدف طبقه‌بندی و توسعه‌ی ابزاری را دنبال می‌کند، این طرح مخصوصاً زمانی مفید و مناسب است که محقق نیاز به توسعه و یا آزمون یک ابزاری را داشته باشد، زیرا یکی از روش‌ها به تنهایی قادر نیست متغیرهای مطالعه را به درستی بررسی نماید (محمدپور، ۱۳۸۹). در این پژوهش نیز چون هدف اصلی تحقیق تدوین و اعتباریابی مدل پیش‌بینی مهارت‌های رفتاری، اجتماعی، نگرشی و تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ارزشیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی بود، پ از این نوع تحقیق استفاده شد. بدین گونه که در گام نخست کیفی به شناسایی و تهیه مولفه‌های ارزشیابی عملکرد معلم بر اساس مبانی نظری و تجربی پرداخته شده است و در بخش کمی به تدوین مدل پیش‌بینی رشد مهارت‌های دانش‌آموزان پرداخته شده است. در این پژوهش با توجه به اینکه از پژوهش ترکیبی استفاده شده است، چهار جامعه آماری متخصصان تعلیم و تربیت که برای انتخاب نمونه از این جامعه روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است. جامعه معلمان و دانش‌آموزان مقطع ابتدایی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از این جامعه نمونه آماری انتخاب گردید و در نهایت جامعه منابع و محتوایی مرتبط به موضوع که اطلاعات به آئین نامه‌های آموزش و پرورش، سند بنیادین تحول آموزش و پرورش، مطالعات بین‌المللی تیمز و پرلز و کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی اروپا (OECD) بودند. برای جمع‌آوری داده‌ها با توجه به آمیخته بودن روش تحقیق، از روش‌های زیر استفاده شد: الف- منابع کتابخانه‌ای و اسنادی: شامل موارد زیر است: ۱- استفاده از اسناد و مطالعات انجام شده در زمینه پژوهش ۲- بهره‌گیری از مقالات معتبر از طریق اینترنت و مجلات الکترونیکی ۳-

مطالعه و بهره‌گیری از آئین نامه‌های آموزش و پرورش ۴- استفاده منابع اطلاعاتی *OECD* - *PIRLS* - *TIMSS* - *UNESCO* ب- پرسشنامه: در این پژوهش برای بررسی مولفه‌ها از نظر متخصصان تعلیم و تربیت و آزمون مدل پیش بینی از سه پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید. ۱- پرسشنامه نظرخواهی از متخصصان: این پرسشنامه برای بررسی اعتبار مولفه‌های استخراج شده از نظر خبرگان و متخصصان تعلیم و تربیت تهیه و تدوین گردید. ۲- پرسشنامه اندازه‌گیری مولفه‌ها ارزشیابی عملکرد معلمان: این پرسشنامه جهت اندازه‌گیری عملکرد معلمان مقطع ابتدایی بر اساس مولفه‌های استخراج شده بخش کیفی تدوین گردید، اعتبار این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی مورد بررسی قرار گرفت. پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با $0/78$ بود که مقدار مناسب و قابل قبولی بود. ۳- پرسشنامه مخصوص دانش‌آموزان: این پرسشنامه برای اندازه‌گیری رشد مهارت‌های رفتاری، اجتماعی، نگرشی و تحصیلی دانش‌آموزان تهیه و تدوین گردید، اعتبار این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی مورد بررسی قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با $0/81$ بود که مقدار مناسب و قابل قبولی بود. برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده از روش تحلیل محتوای کیفی منابع و محتوای مرتبط با موضوع از روش کدگذاری استفاده شد. کدگذاری را استخراج مفاهیم از داده‌های خام برحسب محتوا و ابعاد گویند (محمدپور، ۱۳۹۰). برای تحلیل داده‌های کمی از روش‌های آماری آزمون دوجمله‌ای و تحلیل عاملی اکتشافی و مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد.

نتایج

در تحلیل اطلاعات ابتدا براساس مبانی نظری، تجربی و مستندات مربوطه مولفه‌های ارزشیابی عملکرد معلمان شناسایی گردید و بعد با استفاده از آزمون دوجمله‌ای به بررسی

نظرات معلمان در خصوص اعتبار مولفه‌های تدوین شده پرداخته شد. نتایج به صورت زیر بوده است:

جدول ۱. مولفه‌های ملاک فعالیت‌های معلم به منظور تدوین مدل پیش‌بینی عملکرد مهارت‌های رفتاری، اجتماعی، تحصیلی دانش‌آموزان

ملاک	حمایت تجربی و نظری	نظر متخصص	تعداد	P_Q	احتمال متوسط	SIG
برنامه ریزی و آمادگی	مدارس عمومی کمبریج، واشینگتن	موافق	۱۸	۹۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰۰۱
	۲۰۰۸، داوینس ۲۰۱۱، OECD ۲۰۰۹، مدارس عمومی کانتی فیرفکس ۲۰۱۱، انجمن مدارس آمریکای جنوبی ۲۰۱۰، مزرانو ۲۰۱۳، واشینگتن ۲۰۱۱	مخالف	۲	۱۰		
طرح ریزی آموزش	مدارس عمومی کمبریج، واشینگتن	موافق	۱۹	۹۵	۰/۵۰	۰/۰۰۰۰۱
	۲۰۰۸، داوینس ۲۰۱۱، OECD ۲۰۰۹، مدارس عمومی کانتی فیرفکس ۲۰۱۱، انجمن مدارس آمریکای جنوبی ۲۰۱۰، مزرانو ۲۰۱۳	مخالف	۱	۵		
طرز بیان و ارائه در آموزش	مدارس عمومی کمبریج، واشینگتن	موافق	۱۹	۹۵	۰/۵۰	۰/۰۰۰۰۱
	۲۰۱۱، داوینس ۲۰۱۱، OECD ۲۰۰۹، مدارس عمومی کانتی فیرفکس ۲۰۱۱، انجمن مدارس آمریکای جنوبی ۲۰۱۰، مزرانو ۲۰۱۳	مخالف	۱	۵		
سنجش برای آموزش	واشنگتن ۲۰۱۱، انجمن مدارس	موافق	۱۴	۷۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰۵
	آمریکای جنوبی ۲۰۱۰	مخالف	۶	۳۰		
محیط یادگیری	مدارس عمومی کمبریج، واشینگتن	موافق	۱۹	۹۵	۰/۵۰	۰/۰۰۰۰۱
	۲۰۰۸، داوینس ۲۰۱۱، OECD ۲۰۰۹، مدارس عمومی کانتی فیرفکس ۲۰۱۱، انجمن مدارس آمریکای جنوبی ۲۰۱۰	مخالف	۱	۵		

		مزرانو ۲۰۱۳، واشینگتن ۲۰۱۱			
مدیر، دانش-آموز و همکاران	۰/۰۰۰۰۱	۰/۵۰	موافق	۱۹	۹۵
			مخالف	۱	۵
رشد و یادگیری حرفه‌ای	۰/۰۱۲	۰/۵۰	موافق	۱۶	۸۰
			مخالف	۴	۲۰

جدول ۱ مولفه‌های مربوط به ملاک فعالیت‌های معلم را در ارزشیابی عملکرد و رتبه بندی مدارس مقطع ابتدایی بر اساس تحلیل محتوای اسناد و مدارک نشان می‌دهد. همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، براساس منابع نظری و تجربی، فعالیت‌های معلم در فرآیند مدرسه در هفت زمینه برنامه ریزی و آمادگی، طرح ریزی آموزش، طرزبیان و ارائه در آموزش، سنجش برای آموزش، محیط یادگیری، تعاملات با والدین، مدیر، دانش آموز و همکاران، رشد و یادگیری حرفه‌ای طبقه بندی شده‌اند. در ستون سوم جدول نتیجه آزمون توزیع دو جمله‌ای برای بررسی نظرات متخصصان تعلیم و تربیت در مورد فرآیندهای معلم آورده شده است.

نتایج آزمون دو جمله در مورد مولفه‌های مربوط به فعالیت‌های معلم نشان می‌دهد که بر اساس نظر متخصصان شش مولفه، برنامه ریزی و آمادگی با ۱۸ موافق و ۲ مخالف، طرح ریزی آموزش ۱۹ موافق و ۱ مخالف، طرزبیان و ارائه در آموزش با ۱۹ موافق و ۲ مخالف، محیط یادگیری با ۱۹ موافق و ۱ مخالف، تعاملات با والدین، مدیر، دانش آموز و همکاران با ۱۹ موافق و ۱ مخالف و در نهایت ملاک سنجش برای آموزش با ۶ مخالف و ۱۴ موافق در سطح ۰/۰۱ معنادار، و رشد و یادگیری حرفه‌ای با ۱۶ موافق و ۴ مخالف در سطح ۰/۰۵

	۰/۵۲	۶
	۰/۳۷	۷
	۰/۷۷	۸
	۰/۷۲	۹
	۰/۷۴	۱۰
	۰/۴۲	۱۱
	۰/۳۶	۱۲
	۰/۷۶	۱۳
	۰/۷۴	۱۴
	۰/۵۹	۱۵
	۰/۵۳	۱۶
	۰/۴۳	۱۷
	۰/۳۶	۱۸
	۰/۷۷	۱۹
	۰/۷۳	۲۰
	۰/۶۳	۲۱
	۰/۵۵	۲۲
	۰/۳۵	۲۳
	۰/۷۶	۲۴
	۰/۶۵	۲۵
	۰/۵۴	۲۶
	۰/۴۴	۲۷
	۰/۳۶	۲۸
	۰/۸۲	۲۹
	۰/۷۲	۳۰
	۰/۵۳	۳۱
	۰/۳۶	۳۲
	۰/۳۵	۳۳
۰/۷۴		۳۴
۰/۶۸		۳۵
۰/۵۵		۳۶

با توجه به نتایج جدول ۳ از مجموع ۴۵ سوال اولیه تعداد ۳۶ سوال در قالب ۷ مولفه شناسایی شدند. عامل‌ها و نشانگرهای مربوط به آن‌ها در جدول ۳ ارائه شده است. ۹ سوال

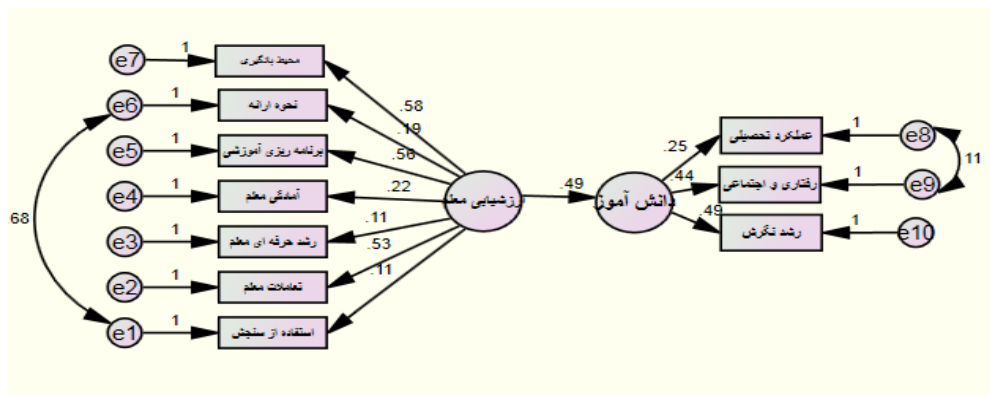
باتوجه به اینکه بر روی بیش از یک عامل بار عاملی داشته‌اند و یا اینکه بر روی عامل‌های با تعداد سوالات کم بار عاملی داشته‌اند از مجموع سوالات حذف شدند.

در ادامه جهت آزمون مدل از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده گردید که نتایج آن به صورت زیر بوده است:

جدول ۴. مشخصه‌های برازندگی مدل تاییدی

شاخص برازندگی	مقدار مشاهده شده	مناسب/نامناسب بودن
CMIN (شاخص کای اسکوتر بهنجای یا نسبی)	۲/۷۶	مناسب بودن مدل
RMR (ریشه دوم میانگین مربعات باقی مانده)	۰/۰۹	مناسب بودن مدل
RMSEA (ریشه دوم میانگین مجذورات خطای تقریبی)	۰/۰۶۸	مناسب بودن مدل
GFI (شاخص نیکویی برازش)	۰/۹۴	مناسب بودن مدل
IFI (شاخص برازش نسبی)	۰/۸۷	مناسب بودن مدل

نتیجه شاخص نیکویی برازش مطلق برابر با ۰/۹۴ و شاخص برازش نسبی نیز برابر با ۰/۸۷ بود، نزدیک بودن مقادیر این دو شاخص به ۱ نشان دهنده مناسب بودن مدل است، مقدار ریشه دوم میانگین مجذورات خطای تقریب برابر با ۰/۰۶۸ بود که نشان دهنده برازش مناسب مدل است، شاخص ریشه دوم میانگین مربعات باقی مانده یا RMR برابر با ۰/۰۹ بود که مقدار نزدیک این شاخص به صفر نیز نشان دهنده براز مناسب بودن مدل است، پس این شاخص نیز نشان می‌دهد که مدل تقریباً قابل قبول است. در نهایت مقدار CMIN یا شاخص کای اسکوتر نیز نشان دهنده مناسب بودن مدل است. در نهایت نتایج ۵ شاخص آزمون مدل نشان داده‌اند که مدل تدوین شده بعد از اصلاح قابل قبول بوده است. مدل تدوین شده همراه با ضرایب مربوطه در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱. مدل ساختاری پیش بینی رشد مهارت‌های رفتاری و اجتماعی، نگرشی و تحصیلی

جدول ۳. ضرایب اثرات فعالیت‌های معلم بر عملکرد دانش‌آموزان

مسیر	فعالیت معلم بر رشد مهارت‌های رفتاری - اجتماعی	فعالیت معلم بر نگرش دانش‌آموزان	فعالیت معلم بر عملکرد تحصیلی
مقدار اثرات	۰/۲۱	۰/۲۳	۰/۱۲

جدول ۳ میزان اثرات فعالیت‌های معلم را بر عملکرد دانش‌آموزان نشان می‌دهد با توجه به نتایج فعالیت‌های معلم عملکرد دانش‌آموزان را در بعد رشد مهارت‌های اجتماعی، رشد نگرش و عملکرد تحصیلی به ترتیب برابر با ۰/۲۱، ۰/۲۳ و ۰/۱۲ پیش بینی می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش به تدوین و اعتباریابی مدل پیش‌بینی رشد مهارت‌های رفتاری، اجتماعی و نگرشی و تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ارزشیابی عملکرد معلمان مقطع ابتدایی پرداخته شد. نتایج این پژوهش نشان داد که فعالیت‌های معلمان در کلاس‌های درس در هفت زمینه برنامه ریزی و آمادگی، طرح ریزی آموزش، طرزبیان و ارائه در آموزش، سنجش برای آموزش، محیط یادگیری، تعاملات با والدین، مدیر، دانش‌آموز و همکاران، رشد و یادگیری حرفه‌ای قابل ارزشیابی است که این نتایج با مبانی نظری و تجربی مدارس عمومی کمبریج، واشینگتن (۲۰۰۸)، داویس (۲۰۱۱)، OECD (۲۰۰۹)، مدارس عمومی کانتی فیرفکس (۲۰۱۱)، انجمن مدارس آمریکای جنوبی (۲۰۱۰)، مزرانو (۲۰۱۳)، واشینگتن (۲۰۱۱) همخوانی دارد.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد که فعالیت‌های معلم قدرت پیش‌بینی عملکرد دانش‌آموزان را در بعدهای رفتاری، اجتماعی، نگرشی و تحصیلی را دارد. این نتایج با تحقیقات قبلی همچون اوماتو (۲۰۱۴)، ساندرس (۲۰۰۰)، استرانگ (۲۰۱۰)، کاینن (۱۹۷۰)، (براک و همکاران، ۲۰۰۶). ورنیل و بلاکین (۲۰۰۸) همخوانی دارد.

همانطور که نتایج نشان داده‌است فعالیت‌های معلمان بر عملکرد دانش‌آموزان تاثیر معناداری دارد و قدرت پیش‌بینی عملکرد دانش‌آموزان را در بعد مهارت‌های رفتاری-اجتماعی، نگرشی و تحصیلی را دارد. با توجه به اینکه دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در سن رشد در جنبه‌های جسمانی و عاطفی هستند بسیار تحت تاثیر عملکرد معلمان خود هستند. زیرا که اصلی‌ترین رویه‌ها در یادگیری در این سن، روش‌های مشاهده، الگو برداری و ... هستند. بنابراین وقتی که معلمان در کلاس‌های خود و در سطح مدرسه ارتباط موثر و مناسبی با دانش‌آموزان خود داشته باشند و خود نیز رفتار مناسبی داشته باشند، دانش‌آموزان عملکرد بهتری را دارند.

دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در این سن بیشتر از اطرافیان (والدین، معلمان و...) الگو برداری می‌کنند، بنابراین دانش‌آموزان بیشتر بر معلم خود در کلاس درس و سطح مدرسه توجه می‌کنند و رفتارها و مهارت‌های رفتاری و اجتماعی او را سرلوحه برخورد و رفتار خود می‌دانند. پس فعالیت معلمان و نحوه ارتباط و تعامل معلم بر عملکرد دانش‌آموزان در جنبه‌های مختلف تاثیر بسزایی دارد. با توجه به نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌شود که معلمان مقطع ابتدایی دوره‌های ضمن خدمت لازم را در زمینه‌های مختلف تعاملی و ارتباطی دریافت کنند تا از این طریق بر رشد مهارت‌های رفتاری و اجتماعی دانش‌آموزان تاثیرگذار باشند و همانطور که نتایج نشان داده است لازم است که معلمان همیشه آمادگی لازم را داشته باشند.

منابع

داوودی، محمد (۱۳۸۶). نقش معلم در تعلیم و تربیت دینی. پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

سلیمانی، نادر؛ حدادیان، احمد؛ شهرابی، کاظم. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان کلاسهای چندپایه و عادی در مدارس مقطع ابتدایی. فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی. دانشگاه آزاد واحد گرمسار. سال چهارم، شماره ۴

شکاری، عباس. (۱۳۹۱). تاثیر یادگیری مشارتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان. فصلنامه راهبردهای آموزش. دوره ۵ شماره ۱

گیج، انال. (۱۳۷۹). مبانی علمی هنر تدریس. ترجمه محمود مهرمحمدی. انتشارات مدرسه محمدپور، احمد (۱۳۸۹). خدروش. تهران: انتشارات جامعه شناسان.

Brok, P.D., Fisher, D., Berkelmans, M. Wubbels, T. & Rickards, T. (2006). Secondary teachers interpersonal behavior in Singapore Brunei and Australia: A cross-national comparison And Asia- Ppacific. Journal of Education. No26

Cothran, D.J., Kulinna, P. Garraphy, D. a. (2003). "This is kind of giving a secret away..." Students perspectives on effective class management. Teaching and Teacher Education, No19

Davis, H.A. (2003). Conceptualizing the role and influence of student- teacher relationship's on children social and cognitive development. Educational Psychologist.

Marzano, R. J., Frontier, T., & Livingston, D. (2011). *Effective supervision: Supporting*

Ochwo, P. (2013). Pupil, Teacher, And School Factors That Influence Student Achievement on the Primary Leaving Examination In Uganda: Measure Development And Multilevel Modeling. Kent State University College of Education, Health, and Human Services in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy

Santiago, Paulo. Analyst, Senior (2011). OECD Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes. Education and Training Policy Division

Stronge, J. H. (2010). *Evaluating what good teachers do: Eight research-based standards for assessing teacher excellence*. Larchmont, NY: Eye on Education.

Sutton, R.E. (2004). Emotional regulation goals and strategies of teachers. Social Psychology of Education, No7.

Vernille, Blockin, K.M. (2008). The impact of teacher interaction on the achievement and self-efficacy of students within a computer-based. Developmental mathematics course. AAT3324881.